

Den næste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Finantslov for Finantsaaret fra 1ste April 1888 til 31te Marts 1889.

(Lovforslaget findes i Tillæg A. Sp. 1809—12).

Lovforslaget fattedes under Forhandling.

Sagen begjærede Ordet.

Lovforslagets Overgang til anden Behandling vedtoges uden Afstemning.

Holstein-Ledeborg: Jeg tillader mig at foreslå, at Forslaget henvises til Finantsudvalget.

Da Sagen ønskede at udtale sig om det stillede Forslag eller stille andre Forslag, blev opnævnte Forslag af Holstein-Ledeborg

vedtaget uden Afstemning.

Den næste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Lov om Tillæg til Lov om Søværnets Ordning af 28de Mai 1880.

(Lovforslaget findes i Tillæg A. Sp. 1689—94).

Holstein-Ledeborg: Jeg kunde egentlig henholde mig til, hvad jeg sagde igaar angaaende det Forslag, vi da behandlede, og som gik ud paa Hærens Udvidelse, efter som det jo staar i den allernøieste Forbindelse med Forslaget om Marinens Udvidelse, der jo atter er nøie knyttet til Forvarssagen i det Hele og Befæstningsvæsenet. Jeg har dog ment med et Par Ord at maatte anbefale, at Sagen gaar over til 2den Behandling, og at udtale, at det vistnok bliver nødvendigt nu at gjøre Marinens Budget og Forslag til Udvidelser paa Marinens Omraade til Gjenstand for en noget strengere Kritik end den, der hidtil har været anvendt. Der har været, om jeg saa maa sige, en Slags særlig Sympathi for Flaaden her til Lands. Man har i en Række af Aar ogsaa fra Oppo-

sitionens Side — og jeg har selv tidligere taget Ordet i den Retning — næret den Betragtning, at vort Forsvar væsentlig burde støttes paa en Udvidelse af Flaaden. Jeg tror imidlertid, at man ikke kan lufte Dinene for, at der i de sidste Aar er sket Ting i Verden, som gjør det nødvendigt, at vi se klarere paa vor Flaades Opgave, end vi hidtil have gjort. Enhverjomhelst Forestilling eller Tanke om, at vor Flaade skulde kunde konkurrere med en Stormagts Flaade her i Østersøen, maa jo betragtes som fuldstændig forbi. Der er for vor Flaade i saa Henseende Intet at gjøre, vi ere paa dette Omraade, i Østersøen, overfløede af de to Magter, som tidligere have været mindre stærke end vi — og navnlig gjælder dette jo for Tydslands Bedkommende i den Grad, at vi maa betragte os som fuldstændig udelukkede fra en hvilkenjomhelst krigerisk Virksomhed paa Søen i Tilfælde af en Krig med en disse Magter. De andre Stormagter har der jo overhovedet aldrig været Tale om, at vi kunde maale os med. Men saa falder ogsaa den betydelige og kostbare Udvikling af Flaaden, navnlig i Retning af store Kampstibe, der jo navnlig har været bygget paa Forestillingen om, at Flaaden i Tilfælde af Krig skulde holde Forbindelsen mellem Landsdelene vedlige, bort. Vor Flaade vil — det kan ikke nytte at skule det for os selv — for Fremtiden væsentlig kun faae Betydning som Kystforsvar og Intet videre; men det er da ogsaa nødvendigt, at den bliver bygget i Overensstemmelse med denne Opgave, og at Udgifterne til den blive voterede i Forhold til den Betydning, den derved vil faae, hvilken altsaa vil blive en Del ringere end tidligere antaget. Naar jeg har fremført disse Bemærkninger, bygger jeg dem ikke alene paa, hvad der i de sidste Aar er sket med Hensyn til vor Flaades Betydning, men det sker tillige, som jeg tillod mig strax at nævne, i Henhold til, at de Betragtninger, som ere gjorte gjældende angaaende vort Forvarsvæsen i det Hele, ogsaa maa gjælde for Søværnet. Det er vistnok en Ulykke, at Forvarssagen her er kommen til at spille den Rolle, den har spillet. Jeg tror, at denne Ulykke for en væsentlig Del skyldes en Misforstaaelse. Jeg veed jo meget godt, at der er dem — de have jo ikke gjort nogen Hemmelighed deraf — for hvem Forvarssagen har været en politisk Agitationsag, dem taler jeg naturligtvis ikke om, men jeg tror ogsaa, at der er Mange af dem, der have været ivrige for Forvarsvæsenets Ordning eller Gjennemførelse her i Landet, som have handlet af rene patriotiske Motiver, ud af en Slags